

det Punkt vedtage Ministerens Forslag uforandret, ser jeg ikke rettere, end at det bliver et Tilbage- skribt fra den nugældende Ordning. Thi efter den have Menighederne Andrageret, saa de kunne andrage om en hvilken som helst af Ansøgerne, men efter Ministerens Forslag skulde de kun kunne andrage om de Ansøgere, han isorveien havde fundet egnede, og det vil ganske vist være et Tilbage- skribt fra det Nuværende. Det andet For- slag, jeg har stillet, gaar ud paa at stryge nogle Ord i Ministerens Endringsforslag til § 4. Der stiller Ministeren det som en Betingelse for, at Menighedsudvalgets Indstilling skal faae nogen Virkning, at det først skal udtale sig om de særlige Forhold, som maatte være tilstede i Pastoratet og de Krav med Hensyn til Embedets Besættelse, som maatte fremgaa deraf. Men det forekommer mig at være en urimelig Forpligtelse at lægge paa et Menighedsudvalg. Det vilde allerede være meget vanskeligt for en enkelt Mand, som levede udenfor Sognet og ikke selv var med i de religiøse Bevægelser der paa Stedet, men kunde se mere objektivt derpaa, at give en saadan Fremstilling af de religiøse For- hold i Menigheden; men det vilde sikkert være meget, meget vanskeligere for et Menighedsudvalg paa den Maade at tegne et religiøst Kort over Sognet. Det vilde have ondt ved at gjøre det, og det vilde neppe kunne undlade at fremkalde megen Forvirring. Lad os sætte, at et Menighedsraad var sammensat f. Ex. af nogle indre Missionsfolk, nogle Grundtvigianere, nogle hvi- kirkelige Folk og nogle Eigegyldige, og at disse altsaa i Forening skulde enes om en Fremstilling af, hvorledes det kirkelige Liv i Sognet var. Det vilde jo være yderst vanskeligt, og det vilde ganske vist ikke kunde undgaaes, at der vilde fremkomme den Strid og de Rivninger, som ærede Medlem- mer ellers ere saa bange for. Jeg kan godt forstaa, at det for den ærede Minister vilde være yderlig interessant at faae en saadan Fremstilling af de religiøse Tilstande over hele Landet og paa den Maade faae en Slags religiøs Geo- grafi over Danmark skrevet af Folket selv; men det vilde være en urimelig Byrde at paa- lægge Menighedsraadene, og skulde deres Ind- stillings-, deres Andrageret være knyttet dertil, ser jeg ikke, den vilde være det mindste værd. — Det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valg- kreds (Klein), har stillet et Underændringsforslag, hvorefter det vilde være overladt til Menigheds- raadene selv, om de vilde give en saadan Frem- stilling eller ei. — Det vilde da i alle Tilfælde være bedre; men jeg kan ikke se, at den Maade, hvorpaa ogsaa dette Endringsforslag er formet, vilde være heldig, og jeg foretrækker at stemme baade imod det og imod Ministerens og at ændre dette sidste, saaledes som jeg har foreslaaet, saa at hele denne Bestemmelse om de religiøse Afhandlinger, som Menighederne skulde skrive, gaar ud, og de

kunne komme til at indstille, hvilke Præster de ønske, i den Orden, de ønske det. Dernæst har jeg stillet et Underændringsforslag under Nr. 5. Det gaar ud paa i nogle Tilfælde at give Me- nigheden den afgjørende Indflydelse paa Valget af Præsten, nemlig i de Tilfælde, da de $\frac{3}{4}$ af Udvalget kunne blive enige, og jeg antager, at dette Forslag maa kunne blive vedtaget, hvis man over- hovedet skulde bestemme sig til at gaa ind paa en saadan foreløbig Lov. Det er jo nemlig et yderlig moderat Forslag, det er det gamle Mel- lempartis Forslag, ja, det er ovenikøbet et af Mellempartiets tidligere og ikke det sidste, der var betydelig bedre. I og for sig tiltaler dette For- slag mig ikke; thi for mig staar det saaledes, at en Hovedsag ved denne Lov skulde være, at Me- nigheden fik den sidste, afgjørende Indflydelse, og derved ogsaa kom til at søle det fulde Ansvar; men Forslaget peger dog altid noget i den Ret- ning, som vi fra venstre Side have ønsket, i den Retning, at det skal være Menigheden selv, der endelig afgjør Sagen. Ansvarspølsen vilde vækkes mere ved direkte Valg og Interessen vilde blive større, saaledes som vi se, at der i Almindel- lighed er langt større Interesse ved Folke- tingsvalgene end ved de indirekte Landsstingsvalg; men her vilde der kun være Tale om en indirekte Indflydelse, altsaa om en langt ringere, end selv Mellempartiet tidligere har været villigt til at gaa ind paa. Som sagt, i og for sig tiltaler det mig paa ingen Maade; men jeg har ogsaa kun stillet det for det Tilfældes Skyld, at man over- hovedet vilde gaa ind paa en foreløbig Ordning, og da kan jeg ikke tro Andet, end at alle Venstre- mænd ville stemme for et saadant Forslag som det Mindste, de overhovedet ville kunne lade sig nøie med, efter at de tidligere i mange Aar have holdt paa vort Forslag og ikke villet gaa desfra, førend man faae ordentlige Tilbud fra den anden Side. Jeg kan ikke tænke mig Muligheden af, at man i sidste Dieblit af denne Samling skulde have skiftet aldeles Standpunkt. Fordringen er des- uden ogsaa i og for sig saa rimelig og saa billig, at der vel ikke godt kan være Tale om, at Noget, der overhovedet ønskes Menigheden nogen Ind- flydelse paa disse Forhold, skulde være bestemt derimod. Naar man tænker paa, at man her i Danmark i Middeldalderen i den staaeste og sjæl- landske Kirkelov havde Bestemmelser om, at Bøn- derne selv skulde vælge deres Præst, og i Refor- mationstiden i Aaret 1539 ved Recessen havde Bestemmelser om, at et Udvalg paa den menige Almues Begne skulde udvælge sig den, som de agtede bekvem til at være deres Præst — naar man, siger jeg, erindrer sig dette, skulde det være høist mærkværdigt, om man i 1880 ikke vilde gaa ind paa, at, naar $\frac{3}{4}$ af Menigheden vare enige om en Mand, skulde den kunne faae ham til sin Præst. Min Stilling til Sagen er den, at jeg principielt vil anbefale at holde bestemt paa Folketih-